

**УВЕДОМЯВАНЕ ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ, ПРЕХВЪРЛЯНЕ И
ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕ, КАКТО И ПРИ
НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ПРИ ОТКРИВАНЕ НА
ПРОИЗВОДСТВО ПО СТАБИЛИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВЕЦ**

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 77 от ДОПК

чл. 77а от ДОПК

чл. 78 от ДОПК

I. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА УВЕДОМЯВАНЕ ПО ЧЛ. 77 ОТ ДОПК

1. Търговците са длъжни да уведомят компетентната териториална дирекция на НАП преди подаване на заявление в Търговския регистър за вписване на някое от долуизброените обстоятелства:

- заличаване на едноличен търговец (ЕТ) от Търговския регистър;
- прекратяване на юридическо лице – търговец;
- прехвърляне на търговско предприятие по чл. 15 от Търговския закон (ТЗ);
- преобразуване на търговско дружество по реда глава шестнадесета от ТЗ;
- откриване на производство по стабилизация на търговец;
- при подаване на заявление за ликвидация по § 5а, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на Закона за търговския регистър (*ДВ, бр. 99 от 14.12.2012 г., в сила от 18.12.2012 г.*).

Националната агенция за приходите /НАП/ не изпраща служебно на Агенцията по вписванията съобщение за наличието или липсата на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски. По отношение на определянето на компетентната териториална дирекция виж **Фиш I.I.3. „Компетентна териториална дирекция”**.

2. Вписаният в Търговския регистър едноличен търговец се заличава от него в следните случаи:

- при прекратяване дейността на търговеца или при установяване на местожителството му в чужбина – по негово заявление;
- при смърт на лицето – по заявление на наследниците му;
- при поставяне на лицето под запрещение – по заявление от настойника или попечителя му;

**УВЕДОМЯВАНЕ ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ, ПРЕХВЪРЛЯНЕ И
ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕ, КАКТО И ПРИ
НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ПРИ ОТКРИВАНЕ НА
ПРОИЗВОДСТВО ПО СТАБИЛИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВЕЦ**

- едноличните търговци, за които не е поискана пререгистрация в срока по §4, ал. 1 от ПЗР на Закона за Търговския регистър, *се считат за заличени* от 1 януари 2012 г. (§ 5, ал. 1 от ПЗР на Закона за Търговския регистър - *в редакцията на текста Обн. ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.*)

3. Моментът на прекратяване на юридическото лице – търговец се определя самостоятелно за всеки търговец, поради което няма общи разпоредби за това. Основанията за прекратяване на търговците са изброени на съответното систематическо място в Търговския закон за всеки вид търговско дружество.

Съгласно даденото в ТЗ легално определение на „търговско предприятие”, то е съвкупност от права, задължения и фактически отношения. Според същия закон търговското предприятие може да се прехвърля чрез сделка, извършена писмено с нотариална заверка на подписите.

4. Според ТЗ четирите форми на преобразуване на търговско дружество са:

а) сливане – няколко търговски дружества се прекратяват, а тяхното имущество преминава в едно, ново дружество;

б) вливане – една търговско дружество се прекратява, а имуществото му преминава в друго търговско дружество, което съществува; в този случай не се създава ново дружество;

в) разделяне – едно търговско дружество се прекратява и имуществото му преминава в две или повече новосъздадени търговски дружества; и

г) отделяне – има едно търговско дружество, което не се прекратява, а една част от имуществото му преминава в нововъзникнало търговско дружество; в този случай първото търговско дружество не се прекратява.

II. НАЧИН НА УВЕДОМЯВАНЕ ПО ЧЛ. 77 И ЧЛ. 77А ОТ ДОПК

Лицата, за които е възникнало задължение за предварително уведомяване на НАП относно намерението им да извършат прекратяване, прехвърляне, преобразуване или заличаване на предприятие по реда на ТЗ, подават Уведомление по утвърден образец.

**УВЕДОМЯВАНЕ ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ, ПРЕХВЪРЛЯНЕ И
ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕ, КАКТО И ПРИ
НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ПРИ ОТКРИВАНЕ НА
ПРОИЗВОДСТВО ПО СТАБИЛИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВЕЦ**

В резултат на подаденото уведомление, съответната териториална дирекция е длъжна в срок до 60 дни от постъпване на уведомлението да издаде на търговеца удостоверение, по утвърден образец, за извършеното от страна на лицето уведомяване за намерението за прекратяване, прехвърляне, преобразуване, заличаване по реда на ТЗ. Удостоверението за уведомяване издадено съгласно установения в чл. 77 ал. 1 и ал. 2 от ДОПК ред се прилага задължително от търговеца към внесеното в Агенция по вписванията заявление за вписване и е условие за разглеждането му.

**1. УВЕДОМЯВАНЕ ПРЕДИ ПОДАВАНЕ НА ИСКАНЕ ЗА ОТКРИВАНЕ НА
ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ**

Несъстоятелността е особено производство, регламентирано в Търговския закон, което има за цел да осигури справедливо удовлетворяване на кредиторите и възможност за оздравяване предприятието на длъжника. Справедливото удовлетворяване на кредиторите е основна задача на производството, доколкото то се провежда в условията на свърхзадължнялост на търговеца и не всички кредитори ще бъдат удовлетворени. С цел максимална защита на фиска, при наличие на молба за откриване на производство по несъстоятелност, преди внасянето ѝ в съда, задължително се уведомява НАП. Прилагането на доказателство за уведомяването към внесената в съда молба е условие за разглеждането ѝ и за образуване на делото по несъстоятелност. В ДОПК не е регламентирано кое е лицето, задължено да уведоми приходната администрация, поради което на основание чл. 625 от ТЗ следва да се приеме, че това е лицето, отправило молбата за откриване на производство по несъстоятелност – длъжник или негов кредитор.

По реда на ДОПК обезпечение се извършва когато без него ще бъде невъзможно или ще се затрудни събирането на публични задължения, които не са платени в законовите срокове за доброволно изпълнение. В тази връзка при наличие на уведомление за откриване на производство по несъстоятелност, когато от наличната информация за лицето органът по приходите установи, че лицето дължи данъци или задължителни осигурителни вноски, публичният изпълнител разполага с правна възможност съгласно чл. 195, ал. 5 от ДОПК да

**УВЕДОМЯВАНЕ ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ, ПРЕХВЪРЛЯНЕ И
ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕ, КАКТО И ПРИ
НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ПРИ ОТКРИВАНЕ НА
ПРОИЗВОДСТВО ПО СТАБИЛИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВЕЦ**

наложи обезпечителни мерки върху имуществото на лицето. За тази цел е необходимо да има мотивирано искане от страна на органа по приходите.

**2. УВЕДОМЯВАНЕ ПРИ ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО
СТАБИЛИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВЕЦ**

Производството по стабилизация на търговец има за цел да предотврати откриването на производство по несъстоятелност чрез постигане на споразумение между търговеца и кредиторите му за начина на изпълнение на задълженията му, което да доведе до продължаване на дейността на търговеца. Съгласно чл. 762 от ТЗ, производство по стабилизация може да се открие за търговец, който не е неплатежоспособен, но се намира в непосредствена опасност от неплатежоспособност. Непосредствена опасност от неплатежоспособност е налице, когато търговецът, с оглед на предстоящите падежи на паричните му задължения в следващите 6 месеца от подаване на молбата за стабилизация, ще се окаже в невъзможност да изпълни изискуеми парични задължения или може да спре плащанията.

В случаите на откриване на производство по стабилизация на търговец, преди внасянето на молбата в съда се уведомява Националната агенция за приходите. Прилагането на доказателство за уведомяването към внесената в съда молба е условие за разглеждането ѝ. Уведомяването има за цел предприемане от органите по приходите на действия за защита на фиска.

В ДОПК не е регламентирано кое е лицето, задължено да уведоми приходната администрация, поради което на основание чл. 769 от ТЗ следва да се приеме, че това е лицето, отправило молбата за откриване на производство по стабилизация – това е търговецът, който се намира в непосредствена опасност от неплатежоспособност.

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)